

7,62 NATO/ .308 Winchester

Af: Jens Perto

●●● Oprindelsen til .308 Win. stammer helt tilbage fra tiden efter første verdenskrig, hvor det amerikanske forsvar påbegyndte udviklingen af lette halv- og fuldautomatiske håndvåben. En af vejene til dette mål var at anvende en kortere patron, hvorved mekanismen kunne formindskes tilsvarende. Samtidig ville både pladskrav til- og vægten af ammunitionen blive mindsket således, at soldater kunne medbringe et større antal patroner.

Eksperimenterne var talrige, og resulterede i udviklingen af .276 Pederson i 1932. Selvom testresultaterne var lovende, besluttede man dog alligevel at fastholde en patron med en kuglediameter på .308" (7,82 mm), bl.a. af hensyn til fremstillingen af sporlys- og panserbrydende projektiler.

Efter dannelsen af NATO genoptog man udviklingsarbejdet, på baggrund af ønsket om at udstyre alle NATO-styrker med den samme patron- og rifletype. Resultatet blev 7,62 NATO, som i 1954 blev standardpatron for den amerikanske hær. Man anvendte den metriske betegnelse for at undgå forveks-

linger med den tidligere militærpatron, .30-06 (7,62x63). Forskellen bestod først og fremmest i en afkorting af hylsteret til 51 mm, idet man af ovennævnte årsager havde valgt at bevare en kuglediameter på 7,82 mm. Man kan egentlig dårligt tale om en nyhed, idet disse mål stort set var hvad Peter Paul Mauser med sin 8X57 havde fundet optimalt i 1888.

.308 Winchester

Den store amerikanske våben- og ammunitionsfabrik Winchester havde imidlertid været hurtig på aftrækkeren (undskyld!). Allerede i 1952 havde man tilknyttet sit navn og lanceret en "civil" udgave af den nye militærpatron. Da mere end 25 lande "adopteret" 7,62 NATO som militærpatron, var succéen til jagtbrug sikret på forhånd. Også herhjemme er den efterhånden blevet det mest populære kalibervalg blandt jægerne. Blot er der den lille hage, at de to patroner ikke har helt samme mål; .308 Win. gennemgænder en en anelse mindre end 7,62 NATO. Af denne grund er der en række jagtvåben i .308 Win., som ikke fungerer tilfredsstillende med militærammuni-

tion, selvom der ikke er nogen risiko forbundet med at anvende den.

Ballistisk er der ikke nævneværdige forskelle mellem .30-06 og 7,62 NATO/ .308 Win. – set fra et militært standpunkt. Her anvender man nemlig næsten udelukkende en 9,6 grams kugle.

Til jagt forholder det sig noget anderledes. Her er .30-06 en langt mere alsidig patron, der er bedre egnet til jagt på større arter end de europæiske. Til disse arter kan en tung kugle vanskeligt bringes op på tilfredsstillende hastigheder i .308'erne, på grund af det lille hylstervolumen. Dette bekræftes ved kronografering af fabriksammunition, der sjældent overholder katalogernes opgivelser.

Generelt kan man ved sammenligninger fabrikaterne imellem roligt gå ud fra, at de lavest fabriksopgivelser er de mest korrekte. Til den hjemlige jagt på råvildt, som jo tegner sig for størstedelen af al dansk rifeljagt, er .308 dog fuldtud jævnbyrdig med sine øvrige militærkolleger – og dermed unødvendigt kraftig.

Med en fornuftig kugle er den dog absolut et brugbart kompromis, hvis man ikke ønsker at

investere i to rifler: En til bukke/ småvildtjagt og en til alt det øvrige. Selvom den blandt modstanderne hånlige omtales som "automatdværgen", giver det korte hylster dog mulighed for at anvende en tilsvarende kort lås, hvilket talrige fabrikanter har udnyttet til at lave kompakte våben.

Til bukkejagt vil jeg i kaliber .308 anbefale brugen af en tung kugle, fx 12 grams Mega. Her ved nedsættes hastigheden automatisk, og da den tunge kugle ikke overekspanderer, bliver kadedelæggelsen ringe på trods af det store kaliber. Ved lettere kugler bør anvendes ammunition med moderat hastighed. Som hjemmelader kan man lave en fortrinlig råvildtpatron med udgangshastigheder på omkring 750 m/s, stort set uanset kuglevægt.

Til større arter vil den tunge kugle, som den pågældende riffel er veltskydende med, være at foretrække – måske undtagen ved ekstreme skudhold fx i bjergegne. For at få tilstrækkelig høj tværsnitsbelastning på en kugle med diameteren 7,82 mm (og dermed dybvirkning og stabil kuglevane i vildtkroppen) er en kuglevægt på 12-13 gram (eller derover) imidlertid ønskelig. Dette gælder specielt ved uheldige skudvinkler, såsom på anskudte dyr, der flygter.

Det samme gør sig gældende ved skud til større arter, fx i Afrika og Amerika. På grund af sit ringe krudtvolumen har .308 her en begrænsning. Ved korrekt kugleplacering er der imidlertid næppe nogen vildtart, der ikke kan (og ikke er blevet) nedlagt med .308 Winchester. ■